

Прилог бр.1

УПИТНИК ЗА УЧЕНИКЕ

1. Да ли на часовима учите, вежбате или проверавате урађене задатке са другом из клупе?	1. врло често 2. само понекад 3. никада
2. Да ли више волиш да учиш у пару или самостално да стичеш знање?	1. врло често 2. само понекад 3. никада
3. Јеси ли сигуран да ћеш урадити задатак боље и тачније ако радиш у пару?	1. врло често 2. само понекад 3. никада
4. Да ли радећи са другом лакше долазиш до идеја како да решиш задатак?	1. врло често 2. само понекад 3. никада
5. Какав би волео да има успех друг са којим радиш?	1. врло често 2. само понекад 3. никада
6. Да ли ти рад са другом помаже да се лакше укључиш у започети рад?	1. врло често 2. само понекад 3. никада
7. Да ли ти рад у пару у школи даје нове идеје за самостални рад код куће?	1. врло често 2. само понекад 3. никада
8. Ако задатак решаваш у пару, да ли се у свему договараш са другом?	1. врло често 2. само понекад 3. никада
9. Да ли тачност урађеног задатка на часу провераваш тако што замениш свеску са другом са којим радиш?	1. врло често 2. само понекад 3. никада
10. Урадиш ли брже задатак ако радиш са својим паром?	1. врло често 2. само понекад 3. никада
11. Да ли док учиш или решаваш задатак у пару тражиш помоћ учитеља као кад радиш сам?	1. врло често 2. само понекад 3. никада
12. Да ли се лакше сналазиш у коришћењу уџбеника, географске карте или енциклопедије ако то радиш у пару?	1. врло често 2. само понекад 3. никада

Прилог бр. 2

**ДИДАКТИЧКЕ ВРЕДНОСТИ РАДА У ПАРОВИМА
које преферирају ученици млађих разреда основне школе
сврстане у ранг**

р.бр.	ДИДАКТИЧКА ВРЕДНОСТ	%
1.	Неговање стваралачког рада	92,1
2.	Лакше укључивање пасивнијих ученика у рад	91,0
3.	Директан однос према наставним садржајима	85,4
4.	Неговање смисла за поделу рада	79,8
5.	Стварање потребе за заједничким радом	77,5
6.	Брже оспособљавање за самообразовање	77,5
7.	Економичност и рационалност коришћења времена	76,4
8.	Развијање навике за рад у пару	73,0
9.	Привлачнија и интересантнија настава	69,7
10.	Постојање јаке мотивације	59,6
11.	Развијање свесног активног учења	50,6
12.	Уједначавање темпа рада	29,2

Прилог бр. 3

Задатак за учеснике програма по групама:

Покушајте да за свако питање дато у упитнику за ученике одредите дидактичку вредност, тако што ћете у празно поље уписати редни број питања које се односи на одговарајућу дидактичку вредноста рада у паровима (како је започето)

р.бр.	ДИДАКТИЧКЕ ВРЕДНОСТИ	Р.БР. ПИТАЊА
1.	Неговање стваралачког рада	
2.	Лакше укључивање пасивнијих ученика у рад	
3.	Директан однос према наставним садржајима	
4.	Неговање смисла за поделу рада	
5.	Стварање потребе за заједничким радом	
6.	Брже оспособљавање за самообразовање	
7.	Економичност и рационалност коришћења времена	
8.	Развијање навике за рад у пару	1.
9.	Привлачнија и интересантнија настава	
10.	Постојање јаке мотивације	
11.	Развијање свесног активног учења	
12.	Уједначавање темпа рада	

Прилог бр. 4

ПРИМЕР ЗА ЧАС ОБРАДЕ НОВОГ ГРАДИВА ПРИМЕНОМ МОДЕЛА РАДА У ПАРОВИМА

Приказ часа

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Свет око нас

НАСТАВНА ТЕМА: Материјали

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА: Својства материјала

ТИП ЧАСА: обрада

ПРЕТХОДНА НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА: Врсте материјала

СЛЕДЕЋА НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА: Утицај топлоте на материјале

НАСТАВНЕ МЕТОДЕ: рад на тексту, дијалогска, демонстративна

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текст

ОБЛИЦИ РАДА: рад у паровима, фронтални

КОРЕЛАЦИЈА: народна традиција

ЗАДАЦИ ЧАСА: Упознавање својстава материјала, уочавање повезаности особина материјала и њихове употребе, развијање стваралачког мишљења, развој способности уопштавања и извођења закључка на основу одређених података

Опис часа по корацима

- Подела ученика у парове (по избору наставника)*
- Демонстрација текста на видео биму: (текст из уџбеника Народна традиција)*

Некада су људи у нашим крајевима градили куће од дрвета. Најједноставније су биле куће брвнаре. Грађене су од дебелих дрвених стабала. Куће талпаре градили су од дрвених дасака – талпи. Ове куће су имале кров од сламе, трске, прућа или дасака. Касније су прављене куће чатмаре. Око дебелих дрвених стубова оплитало се пруће које је лепљено блатом. Кречене су споља и изнутра. Под је био од набијене земље. За време Турака народ је градио куће платаре. Оне су биле скромне и без икакве вредности. У случају невоље могле су се лако и брзо напустити. Људи који су живели у планинским и приморским крајевима правили су куће од камена.
- Постављање проблемске ситуације, питања за све парове:*
  - Зашто је народ у прошлости градио куће само од материјала наведених у тексту?
  - Користе ли људи и данас те материјале за изградњу куће?
  - Наведите редослед изградње куће

На основу одговора формирају се називи парова:

1. Темељ	5. Димњак
2. Подрум и зидови куће	6. Врата
3. Таван	7. Прозори
4. Кров	8. Ограда, капија, двориште

Повратна информација на видео биму

4. Рад парова на добијеним задацима (рашчлањавање на уже проблеме):

Формирање 16 парова, тако што ће по два пара добити исти задатак

Давање упутстава за рад и материјала на наставним листићима

Сваки пар добија текст и питања. Могу користити и уџбенике Свет око нас и Народна традиција

Своја запажања и одговоре записују на папир

1. и 16. пар: ТЕМЕЉ

Пре него што почне изградња куће море се ископати темељ. Што је темељ јачи, кућа је чвршћа и сигурнија. Копање темеља је била велика свечаност. Домаћин је тада пекао прасе или јагње. Спремао се ручак за све мајсторе и укућане.

- Које алатке се користе за копење темеља?
- Од ког материјала су оне направљене?
- Од ког материјала је направљен темељ кад кажемо да је јак?
- Који су од материјала које сте навели природни?

2. и 15. пар: ПОДРУМ И ЗИДОВИ КУЋЕ

Неке куће имају посебне просторије које се зову подруми. Прозори подрума су обично мали. Ту је мрачно, зими топло, а лети хладно. У подруму се може чувати зимница. Ту обично стоје каце са киселим купусом и туршијом, венци лука, кромпир. Подрум се често проветрава и у њему се одржава ред и чистоћа. Изнад подрума наставља се градња зидова куће, све до тавана.

- Од ког материјала би ви направили подрум?
- Од чега бисте зидали зидове на кући?
- Које алатке би користили за изградњу подрума и зидова куће?
- Од ког материјала су оне направљене?

3. и 14. пар: ТАВАН

То је простор испод кућног крова. На таван се одлажу непотребне ствари. На тавану можемо пронаћи ствари које нисмо дуго видели, на које смо заборавили. И таван треба одржавати у реду и чистоћи.

- Како и од чега би изградили таван на кући?
- Који материјал је потребан за изградњу тавана?
- Како се назива равна површина која представља под тавана?
- Од ког материјала би направили полице за таван за одлагање старих ствари?

4. и 13. пар: КРОВ

Кров су у прошлости покривали сламом, травом, прућем и даскама. Кров је био обично стрм. Старе куће имале су велике стрехе, а олуке нису имале. Испод кровова сеоских кућа баке су сушиле венце лука, а ласте свијале гнездо. Веровало се да је кућа заштићена од свих незгода ако на крову расте биљка чуваркућа.

- а) Како би изгледао кров на кући коју би ви правили?
- б) Који материјал би користили за изградњу крова?
- в) Чиме бисте покрили кућу?
- г) Да ли би ваша кућа имала олуке и од ког материјала би били направљени?

5. и 12. пар: ДИМЊАК

Високо изнад крова диже се димњак. Димњак прикупља дим из пећи или шпорета и одводи га ван куће. Некада су димњаци украшавани петлом направљеним од лима. У неким насељима поред реке на врху димњака роде праве гнезда.

- а) Од ког би материјала ви сазидали димњак на кући?
- б) Од чега би направили покривку за димњак?
- в) Кога бисте звали да вам очисти димњак ако се запуши?
- г) Од ког материјала је направљена сајла за чишћење димњака, а од ког одело мајстора?

6. и 11. пар: ВРАТА

Кућна врата одвајају унутрашњост куће од спољашњег света. Куцањем на врата или притиском на звоно тражимо допуштење да уђемо у кућу. На улазним вратима су брава и кључ. Нека улазна врата су украшена дуборезом. Врата су најлепша кад се на свадбеном весељу украсе венцима од цвећа.

- а) Како би изгледала улазна врата на вашој кући?
- б) Од ког материјала би била направљена?
- в) Да ли би остала унутрашња врата била иста као спољашња.?
- г) Који мајстор прави врата, који алат за то користи и од ког материјала је тај алат направљен?

7. и 10. пар: ПРОЗОРИ

У далекој прошлости људи су зидали куће без прозора. Касније су на њих разацињали кожу или папир. Споља су стављали дрвене капке које су зими затварали. Некада су девојке на своје прозоре износиле ћилиме, јастуке, чаршаве, да би пролазници видели колики им је мираз. Момци су девојкама певали песме испод прозора.

- а) Опишите како би изгледали прозори на кући коју правимо на мору, а како на планинској кући?
- б) Који материјал би користили за прављење прозора?
- в) Од ког материјала би направили капке на прозорима?
- г) Како се зове мајстор који прави прозоре, који алат користи и од ког је материјала направљен?

8. и 9. пар. КАПИЈА, ОГРАДА, ДВОРИШТЕ

Простор око куће зове се двориште, а у неким крајевима каже се да је то окућница. Око дворишта је постављена ограда. Испред куће, у саставу ограде, прави се капија. Некада се на капију младине куће, кад је свадба, стављала јабука коју су сватови морали да погоде из пушке и тек тада ућу да узму девојку.

- а) Опишите двориште какво бисте желели да имате.
- б) Од ког материјала би направили ограду, а од ког капију?
- в) Којим материјалом бисте фарбали капију и ограду?
- г) Који би вам алат за те послове био потребан?

5. Након обављеног задатка парови презентују резултате рада

Пошто су по два пара имали исте задатке, приликом извештавање се допуњују Подстицање осталих ученика да допуњују, питају, траже додатна објашњења.

6. Примена стеченх знања у новој ситуацији:

Сви парови добијају исти наставни листић са задацима.

А) Набројте материјале потребне за изградњу куће:

Природни: _____
Вештачки: _____

Б) Према особинама, напишите назив материјала који се користи за изградњу куће:

ОСОБИНА МАТЕРИЈАЛА	НАЗИВ МАТЕРИЈАЛА
провидан	
непровидан	
тежак	
лак	
тврд	
мек	

В) Који се од материјала за изградњу куће може:

САВИЈАТИ _____
СЕЋИ _____
БУШИТИ _____
ЛЕПИТИ _____
ПРОСИПАТИ _____

7. Повратна информација на видео биму

САТНИЦА ПРОГРАМА

РАД У ПАРОВИМА У МЛАЂИМ РАЗРЕДИМА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Каталошки број: 487

Број бодова: 8

Реализатори: Надежда Поповић
Божана Јеверичић

Контакт: 064 20 333 09

061 69270 80

ВРЕМЕ	АКТИВНОСТИ	ТРАЈАЊЕ
09:00 - 09:30	Основне информације о програму, упознавање учесника и подела материјла	30 минута
09:30 – 10:00	Теоријски приступ раду у паровима и резултати истраживања	30 минута
10:00 – 10:30	Одређивање дидактичких вредности рада у паровима	30 минута
10: 30 – 10: 45	Пауза	15 минута
10:45 – 12:30	Симулација часа природе и друштва по моделу рада у паровима и презентација примера из праксе	105 минута
12:30 – 13:00	Дискусија о приказаним часовима	30 минута
13:00 – 14:00	Пауза за ручак	60 минута
14:00 – 15:30	Артикулација часова по моделу рада у паровима	90 минута
15:30 – 15:45	Пауза	15 минута
15:45 – 16:45	Презентација резултата рада група и коментари	60 минута
16:45 – 17:00	Завршне активности и евалуација програма	15 минута